

**Processos Psicològics: Aprenentatge i
Condicionament**

Codi: 102605
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Eva Parrado Romero
Correu electrònic: eva.parrado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Durant els exàmens (Ev6-7) es podrà sol·licitar l'assistència d'algun professor per formular dubtes de traducció o, fins a la setmana 4, la seva traducció si es donen les condicions establertes per la Facultat.

Equip docent

Tomas Blasco Blasco
F. Xavier Borrás Hernández
Judit Subirana Mirete
Adrian Pérez Aranda
Eva Parrado Romero
Melinda Gonzalez Concepcion

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit oficial però és convenient haver cursat les assignatures sobre processos psicològics ubicades en el primer curs.

Objectius

L'assignatura "Processos Psicològics: Aprenentatge i Condicionament" continua la formació en Processos Psicològics iniciada a primer curs amb les assignatures "Processos Psicològics: Atenció i Percepció" i "Processos Psicològics: Motivació i Emoció", i que es completarà posteriorment amb "Processos Psicològics: Memòria" (2on curs, 2on semestre) i "Processos Psicològics: Pensament i Llenguatge" (3er curs, 2on semestre). Comparteix amb la resta d'assignatures esmentades l'objectiu general de donar a conèixer les principals característiques dels diversos processos psicològics, i les estratègies que s'han de posar en marxa per dur a terme recerca sobre els mateixos.

Els objectius propis de l'assignatura són: a) que l'alumnat conegui els processos bàsics de l'aprenentatge essencials per a l'adaptació dels organismes a les seves circumstàncies ambientals i que són, en gran part,

comuns a animals i humans, i b) que l'alumnat aprengui a fer-se preguntes i a observar els fenòmens d'aprenentatge que es produeixen tant al laboratori com en situacions naturals de camp, tant en animals com en humans.

El coneixement dels continguts d'aquesta assignatura és imprescindible pel seguiment d'algunes de les assignatures que l'alumnat haurà de cursar posteriorment (com, per exemple, "Tractaments Cognitivoconductuals en la Infància i l'Adolescència") i que estan estretament lligades a l'exercici professional de la psicologia.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'experiments sobre condicionament i aprenentatge.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Dissenyar experiments sobre condicionament i aprenentatge
4. Distingir els principals processos d'aprenentatge no associatiu.
5. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre condicionament i aprenentatge.
6. Identificar els principals processos del condicionament clàssic i instrumental.
7. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Introducció.

- Concepte i definició d'aprenentatge.
- Aprenentatge i execució.
- Aprenentatge i altres causes del canvi de conducta.
- Tipus d'aprenentatge.
- Conducta elicitada i reflexos.

Bloc I: Aprenentatge no associatiu: habituació i sensibilització.

- Concepte, propietats i variables de l'habituació.
- Concepte, propietats i variables de la sensibilització.

Bloc II: Aprenentatge associatiu I: el condicionament clàssic.

- Paradigma i termes del condicionament clàssic.
- Fenòmens bàsics del condicionament clàssic (adquisició, extinció, generalització).
- Metodologia d'estudi del condicionament clàssic.

- Quantificació de la força de la RC.
- Procediments de presentació temporal dels estímuls.
- Control experimental.
- Situacions experimentals de condicionament clàssic.
- El condicionament clàssic inhibitori.
- Variables que afecten l'adquisició del condicionament clàssic.
- Fenòmens "especials" en el condicionament clàssic (contracondicionament, condicionament de segon ordre, preconditionament sensorial, condicionament amb estímuls compostos).

Bloc III: Aprenentatge associatiu II: el condicionament instrumental.

- Introducció al condicionament instrumental.
- Procediments bàsics de condicionament instrumental.
- Procediments, mesures i variables del reforçament positiu.
- Programes de presentació del reforçament.
- Extinció de la resposta reforçada positivament.
- Anàlisi teòrica del reforçament positiu.
- Procediments, mesures i variables del reforçament negatiu (fugida i evitació).
- Anàlisi teòrica del reforçament negatiu.
- Procediments, mesures i variables del càstig.

Metodologia

Activitats Dirigides (30%):

- Teoria: sessions presencials d'1,5h de durada
- Seminaris: 3 sessions presencials de 2h de durada
- Pràctiques de Laboratori: 5 sessions presencials de 2h de durada.

Activitats supervisades (15%):

- Resolució de preguntes sobre el temari mitjançant l'aplicatiu Moodle
- Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari "Sniffy".

Activitats Autònomes (55%) :

- Lectura i estudi dels manuals de referència.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques de laboratori	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Seminari	6	0,24	1, 2, 4, 6
Teoria	28,5	1,14	1, 2, 4, 6
Tipus: Supervisades			
Exercicis plataforma Moodle	11	0,44	2, 4, 6, 7
Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari Sniffy	10	0,4	1, 3, 7
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi dels manuals de referència	81,5	3,26	4, 6

Avaluació

Les competències de la matèria seran avaluades mitjançant diferents procediments:

- Ev1: Informe de Resultats de la Pràctica 1. L'informe és grupal (4 persones). Es presentarà presencialment, per escrit i en paper al finalitzar la sessió de pràctiques. Cal assistir a la pràctica per poder presentar l'informe. Té un pes del 4%.
- Ev2: Informe de Resultats de la Pràctica 2. L'informe és grupal (4 persones). Es presentarà presencialment, per escrit i en paper al finalitzar la sessió de pràctiques. Cal assistir a la pràctica per poder presentar l'informe. Té un pes del 4%.
- Ev3: Informe de Resultats de la Pràctica 3. L'informe és individual. Es presentarà al finalitzar la sessió de pràctiques. Cal assistir a la pràctica per poder presentar l'informe. Té un pes del 4%.
- Ev4: Informe de Resultats de la Pràctica 4. L'informe és individual. Es presentarà al finalitzar la sessió de pràctiques. Cal assistir a la pràctica per poder presentar l'informe. Té un pes del 4%.
- Ev5: Informe de Resultats de la Pràctica 5. L'informe és individual. Es presentarà al finalitzar la sessió de pràctiques. Cal assistir a la pràctica per poder presentar l'informe. Té un pes del 4%.
- Ev6: Examen 1. Al primer període evaluatiu es realitzarà un examen presencial de teoria (inclòs el manual de referència de Domjan i els continguts del Seminari 1) amb format de preguntes tipus test, sobre els temes impartits fins a la setmana 8. En aquest examen s'aplicarà la correcció de l'efecte de l'atzar (cada resposta errònia resta 0,33 del total de respostes correctes). Té un pes del 30%.
- Ev7: Examen 2. Al segon període evaluatiu es realitzarà un examen presencial de teoria (inclòs el manual de referència de Domjan i els continguts dels Seminaris 2 i 3) amb format de preguntes tipus test, sobre els temes impartits entre les setmanes 9 i 16. En aquest examen s'aplicarà la correcció de l'efecte de l'atzar (cada resposta errònia resta 0,33 del total de respostes correctes). Té un pes del 50%.

Taula Resum amb les característiques de les diferents Evidències d'aprenentatge

Numeració	Denominació	Pes	Format (Oral, escrit o ambdós)	Autoria (individual, col·lectiva o ambdues)	Via presentació
EV1		4%	Escrit	Col·lectiva	Presencial

Informe de la Pràctica
1

EV2	Informe de la Pràctica 2	4%	Escrit	Col·lectiva	Presencial
EV3	Informe de la Pràctica 3	4%	Escrit	Individual	Presencial
EV4	Informe de la Pràctica 4	4%	Escrit	Individual	Presencial
EV5	Informe de la Pràctica 5	4%	Escrit	Individual	Presencial
EV6	Examen Temes impartits fins la setmana 8	30%	Escrit	Individual	Presencial
EV7	Examen Temes impartits entre les setmanes 9 i 16	50%	Escrit	Individual	Presencial

Per a superar l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir una qualificació global mínima acumulada de 5 punts.

L'estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "No avaluable".

L'estudiant que a la finalització del semestre no hagi superat l'assignatura, però hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total, i obtingui una qualificació global d'avaluació continuada (Ev1+Ev2+Ev3+Ev4+Ev5+Ev6+Ev7) inferior a 5 punts i igual o superior a 3.5 punts sobre 10 tindrà la possibilitat de realitzar una prova de recuperació durant el període corresponent.

La prova de recuperació (exclusiva per als i les estudiants amb una qualificació total inferior a 5 punts i igual o superior a 3.5 punts sobre 10) consistirà en una prova de recuperació de l'Ev6 i/o Ev7.

La nota obtinguda en aquesta prova de recuperació substituirà la/les nota/es de l'evidència/es recuperada/es i es tornarà a calcular la qualificació global.

L'alumnat que no es matricula per primera vegada a l'assignatura serà avaluat amb les mateixes activitats que el de primera matrícula. No es preveu prova de síntesi.

Seguint les recomanacions de la Facultat, l'estudiant que ho requereixi podrà sol·licitar durant els exàmens (Ev6 i Ev7) assistència d'algun professor per demanar-li dubtes de traducció. En cas que l'estudiant tingui dificultats per a entendre els enunciats d'examen escrits en català a causa de motius com ara estar fent una estada a la UAB a través d'un programa d'intercanvi o portar menys d'un any residint a Catalunya, pot demanar que l'examen sigui traduït del català al castellà sempre que s'adrexi formalment i per escrit al coordinador de l'equip docent i ho faci com a màxim la setmana 4 del curs.

Poden consultar-se les pautes d'avaluació de la facultat en el següent enllaç:
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Informe de la Pràctica 1	4%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7
EV2. Informe de la Pràctica 2.	4%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV3. Informe de la Pràctica 3	4%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV4. Informe de les Pràctica 4	4%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV5. Informe de la Pràctica 5	4%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV6. Examen 1	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6
EV7. Examen 2	50%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6

Bibliografia

Bibliografia fonamental (manual de referència):

Domjan, M. (2010) ***The principles of Learning and Behavior (6ª ed.)***. Traducció: ***Principios de aprendizaje y conducta***. Mèxic: Wadsworth, Cengage Learning, 2010.

(Manual exhaustiu que abarca una àmplia majoria dels fenòmens d'aprenentatge i condicionament amb molts exemples i il·lustracions. Es pot considerar un text clau per a conèixer a fons els continguts de l'assignatura.)

La Biblioteca d'Humanitats us facilita el següent enllaç des del que us podeu descarregar la versió digital del manual de Domjan:

https://www.academia.edu/29486933/Principios_de_aprendizaje_y_conducta_Domjan_9th?auto=download

Us aconsellem que en el quadre de diàleg que apareix quan cliqueu l'enllaç anterior indiqueu l'opció "No thanks, I just want this paper" i que indiqueu "Skip" si apareixen nous quadres de diàleg (per exemple, "Let X know what sparked your interest in downloading this paper") per a evitar haver d'incridre-us a la plataforma i la possible futura recepció de correu no desitjat.

Bibliografia complementària:

Cándido, A. (2000) ***Introducción a la psicología del aprendizaje asociativo***. Madrid: Biblioteca Nueva.

(Manual resumit que explica els fenòmens de l'aprenentatge a partir de la descripció i l'anàlisi de les condicions, mecanismes i continguts que els regulen. Fa més èmfasi en l'anàlisi teòrica que en la descripció dels fenòmens d'aprenentatge).

Domjan, M. (2000) ***The essentials of conditioning and learning (2ª ed)***. Traducció: ***Bases del aprendizaje y el condicionamiento***. Jaén: Del Lunar, 2002.

(Petit manual que descriu els principals fenòmens de l'aprenentatge associatiu i fa una breu introducció als aspectes teòrics. Pot considerar-se una versió resumida i introductòria del manual de Domjan indicat a la bibliografia fonamental).

Froufe, M. (2004). ***Aprendizaje asociativo. Principios y aplicaciones***. Madrid: Thomson.

(Manual de característiques similars a l'anterior, malgrat que segueix criteris diferents a l'hora d'organitzar els temes i els conceptes bàsics de l'aprenentatge).

Programari

Alloway, T., Wilson, G. i Graham, J. (2005) *Sniffy. The virtual rat, pro version 2.0*. Traducció: Sniffy. La Rata Virtual. Pro Versión 2.0. Madrid: Thomson Editores, 2006.